

ΝΕΚΡΟΛΟΥΛΟΥΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΜΥΡΝΗΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΕΡΜΠΙΝΗΣ

ΜΙΑΝ μελαγχολικὴν ἡμέραν τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1906, εὐωδιασμένην ἀπὸ τὰ τελευταῖα ξεψυχίσματα τῶν κήπων, ἐνῶ αἱ χειμεριναὶ πνοαὶ τοῦ φθινοπώρου ἐσώρευαν ἐπάνω πένθημα καὶ βουβὰ σύννεφα κ' ἐσάρωναν κάτω τὰ πεθαμμένα φύλλα τῶν δένδρων — ἡ Σμυρναϊκὴ κοινωνία, σύσσωμος, πλημμυρισμένη ἀπὸ δάκρυα πόνου καὶ σπαραγμοῦ, περιστοιχίζεν ἐν ἀνθοστολισμένον φέρετρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀποκοιμηθῆ τὸν ὕπνον τῆς αἰωνίας γαλήνης μὴ ὥραία καὶ εὐγενικὴ ὑπαρξίς, μὴ ψυχὴ ὀνειρώδους λευκότητος, λευκὴ ἀπὸ καλωσύνης καὶ φῶς καὶ ἀγνότητα. Ὁλόκληρος ἡ Σμύρνη, ἀπολοφυρομένη, συνῴδευε εἰς τὴν τελευταίαν τοῦ κατοικίαν τὸ συμπαθητικώτερον, τὸ σεμνότερον, τὸ πλέον λατρευμένον τέκνον τῆς — τὸν Γεώργιον Ζερμπίνην.

Σπανίως ἐξεδηλώθη τόσον πένθος εἰλικρινές καὶ αὐθόρμητον. Ἄλλὰ καὶ σπανίως ὁ θάνατος ἐπληξέ τόσον καιρίως τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν χαρὰν μιᾶς κοινωνίας ὀλοκλήρου. Καὶ ἦτο ἀληθῶς ὁ ἀληθινὸς Τσώρτζης τὸ χάριμα καὶ τὸ σέμνωμα ὅλης τῆς Σμύρνης. Ἀπὸ τὰ πλάσματα ἐκεῖνα τὰ ιδεώδους γλυκύτητος, τὰ ὁποῖα, ὡς νὰ ἔρχωνται ἀπὸ κάποιον ἄλλον κόσμον ὑπέρτερον καὶ τελειότερον, ἐμφανίζονται ἐνίοτε ἐν μέσῳ ἡμῶν, ὡς ἐκπλήξεις καὶ ὡς ἀπιθανότητες, ὡς φωτεινὰ μετέωρα εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν τῶν θλίψεων καὶ τῆς δοκιμασίας, διὰ νὰ μᾶς πρᾶξουν τὸν πόνον, διὰ νὰ μᾶς ἐξω-

ραϊζουν την ζωήν, διὰ νὰ μᾶς γλυκαίνουν τὰς πικρίας τῆς, καὶ τῶν ὀποίων ἡ παρουσία, ὡς νὰ ἐξυγιαίνῃ καὶ ν' ἄρωματίζῃ τὴν γύρω μας ἀτμοσφαιραν τὴν βεβαρῆμένην ἀπὸ τὰς ἀναθυμιάσεις τοῦ φθόνου καὶ τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τῆς κακίας, μᾶς ἐνισχύει εἰς τὴν πίστιν τοῦ Ἁγαθοῦ καὶ εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Ὁραίου. Μᾶς κάμνουν ἀκόμη νὰ ἐλπίζωμεν, νὰ πιστεύωμεν, νὰ ἀγαπῶμεν καὶ μᾶς ἀναδιδάξουν ἐπὶ τῶν ἀσπίλων πτερυγῶν των εἰς τοὺς ὑπεργείους κόσμους τῶν ὀραίων ὄνειρων καὶ τῶν εὐγενῶν ἰδανικῶν. Καὶ δι' αὐτό, ὅταν τὰ χάνωμεν τὰ ἀγαπημένα αὐτὰ ὄντα, ὅταν ἐξαφανίζονται ἐξαφνα ἀπὸ τοὺς θαμβωμένους μας ὀφθαλμούς, μᾶς φαίνεται ὅτι ὁ θάνατός των μᾶς παίρνει ἕν μέρος καὶ τῆς ἰδικῆς μας ὑπάρξεως, μᾶς θανατώνει εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς μας, μᾶς ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν ἀέρα κάποιαν αἴγλην καὶ κάποιο ἄρωμα, τὸ ὅποτον ἕως χθὲς ἀνεπνέομεν μαζί των.

Καὶ ἦτο ἀπὸ τὰ ἐξαιρετικὰ καὶ προνομιούχα αὐτὰ πλάσματα ὁ λατρευτός μας Ζερμπίνης. Ἐνας σεμνὸς ἱεροφάντης τῆς σκέψεως, τῆς μελέτης, τοῦ βεβασμοῦ, τῆς ὄνειροπολήσεως. Οἱ ἀναγνώσται τοῦ Ἡμερολογίου τὸν ἐγνώρισαν μόνον, πρὸ δέκα ἡδὴ ἐτῶν, ἀπὸ τοὺς ὀλίγους στίχους, μὲ τοὺς ὁποίους ἐνεφανίζετο κατ' ἔτος ἐν αὐτῷ ὁ ἀγνωστος, ὁ δειλὸς ποιητὴς των. Στίχους χωρὶς μεγάλας ἀξιώσεις, ἀποπνέοντας μόνον κάποιαν γλυκεῖαν μελαγχολίαν καὶ τρυφερόν πόνον, τὸν πόνον τῶν ἀγνῶν καὶ εὐαισθητῶν ψυχῶν. Ἄλλ' ὅσοι ἠτύχησαν νὰ τὸν γνωρίσουν ἐκ τοῦ πλησίον, ὅσοι ἦλθον εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ τὸ λεπτόν ἐκεῖνο πνεῦμα καὶ τὴν ἀγγελικὴν ἐκείνην ψυχὴν, δὲν θὰ ξεχάσουν ποτὲ τοίους ποιητικὸς κόσμους καὶ τοίους θησαυροὺς αἰσθήματος καὶ τοίους βωμοὺς ἰδανικῶν ἔκρυπτεν ἢ ἄτολμος καὶ αἰδήμων μετριοφροσύνη τοῦ πολυκλαύστου νέου. Δὲν θὰ εἶνε ὑπερβολὴ ἂν εἶπη τις ὅτι ὅλος του ὁ βίος ἦτο ἐν ζωντανῶν ποίημα, ἐν ἀβρόν καὶ ἀδιάλειπτον σονέττο ἀγάπης, καλωσύνης, τρυφερότητος, ἀλτρουισμοῦ. Ἦτο τὸ ἀγλάισμα τῶν συναδέλφων του εἰς τὴν Ὁθωμ. Τράπεζαν, ὅπου εἰργάζετο ὡς ἀνώτερος ὑπάλληλος. Ἦτο ἡ εὐτυχία καὶ τὸ θέλγητρον τῶν φίλων του, οἱ ὅποιοι τὸν ἐλάτρευον. Καὶ τὸν ἐλάτρευεν ὅλη ἡ Σμύρνη. Ἦτο ἡ χαρμονὴ τῶν ἐκλεκτῶν κέντρων, ἡ ἐρασιμότης τῶν ὀραίων συναναστροφῶν, ὅπου ἠκτινοβόλει ἡ χάρις καὶ ἡ εὐφυΐα. Ἔθελγον οἱ τρόποι του, ἐγογγύευσεν τὸ ἦθος του, ἐσαγήνευσεν ἡ μελωδία τῶν λόγων του, κατέκτα τὸ σπινθηρίζον πνεῦμα του καὶ ἡ ἀστείρευτος πολυμαθειά του. Ἦτο — οἴμοι τῆς σκληρᾶς εἰρωνείας! — ἦτο τὸ καμάρι καὶ ὁ κρυφὸς πόθος καὶ ὁ θρίαμβος τῆς ἀκριβῆς του, τῆς πολυζηλευμένης του μαννούλας, καὶ ὁ μόνος τῆς, ὁ μονάκριβος θησαυρὸς τῆς ἀπορφανισθείσης στοργῆς τῆς!

Ἄλλ' ἀλλοίμονον! Αἱ γοητευτικαὶ ὀπτασίαι δὲν διαρκοῦν πολὺ εἰς τὸν ἐφήμερον καὶ διαβατικὸν κόσμον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα ἀποθνήσκουν τὴν ἰδίαν πρωΐαν, πρὶν χύσουν ἀκόμη ὅλον τὸ ἄρωμά των· αἱ χρυσαὶ φωτονεφέλαι τῶν ποιητικῶν δύσεων, αἱ ὁποῖαι σβύνουν πρὶν ἀκόμα χαθῆν ἢ γλυκεῖα των ἀκτινοβολία εἰς τὸν λιποψυχοῦντα δρίζοντα· τὰ φωτεινὰ μετέωρα τὰ ὁποῖα διασχί-

ζουν και χάνονται εις τὸ ἄπειρον πρὶν σβύσῃ ἀκόμη ἢ αἴγλη τῆς διαβάσεώς των· ὅλαι αἱ εἰκόνες καὶ αἱ ἐκπλήξεις καὶ τὰ ἰνδάλματα τῶν ὡραίων πραγμάτων συμβολίζου τὴν πρόωρον καὶ ἄδικον ἀπώλειαν τοῦ ἀληθμονήτου Ζερμπίνη.

Καὶ ἡ φύσις, ἡ ὁποία φέρεται ὡς μητριὰ ἀσπλαγχνος εἰς τὰ ἐκλεκτότερα τέκνα τῆς· ἡ Πρόνοια, ἣτις ἐνίοτε παραλογίζεται ἢ ἀναισθητεῖ ὅταν λησμονῇ τὰ εὐγενέστερα τῶν δημιουργημάτων τῆς, ἐπεφύλασσον καὶ εἰς τὸν πολυαγαπημένον μας φίλον τὴν σκληρὰν μοῖραν τῶν χαριτωμένων, τῶν ὡραίων καὶ ἐξιδανικευμένων πλασμάτων. Καὶ μίαν φθινοπωρινὴν δείλην, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ χειμερινὰ πνοαὶ τοῦ Νοεμβρίου ἐσάρωναν κάτω τὰ πεθαμμένα φύλλα τῶν δένδρων, καὶ εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν τὴν εὐωδιασμένην ἀπὸ τὰ τελευταῖα ξεψυχίσματα τῶν κήπων ἐσώρευαν μαῦρα καὶ βουδὰ σύννεφα — ἡ ὡραία καὶ ποιητικὴ ψυχὴ ἐπέτα ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον τίς οἶδεν εἰς ποῖον ἄλλον εὐγενέστερον καὶ αἰθριώτερον.

ΚΩΝ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ

ΣΤΟΝ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ ΤΖΩΡΤΖΗ

Ἄπ' τὸν ἄστερον τὸν ἕπνο σου ξύπνα ν' ἀκούσης κἄτι,
Θε νὰ σοῦ πῶ νανούρισμα μὲ θλιβερὸ σκοπὸ...
Ἔχω γλυκεῖα παραγγελία καὶ πρέπει νὰ σὴν πῶ
Γιὰ μιὰ στιγμοῦλα ξύπνησε καὶ κύτταξε κομμᾶτι.

Ξέρεις τὸ βράδν ἐχτὲς ἀργά, φτωχὴ, ρημαδιασμένη,
Στὴν ἀγκαλιὰ μου ρίχτηκεν ἡ μάννα σου ἡ καλὴ
Καὶ μοῦπε: ἴστὸ γιονκάκι μου μὲ τὸ στερνὸ φίλι
Τὴν καθεμιὰ ἀπ' τὶς χάρες του νὰ πῆς τραγουδισμένη.

Τὰ χᾶδια του τ'ἀνάλαφρα νὰ πῆς, τὴν καλωσύνη,
Τὸ ζαχαρένιο ἀχειλί του καὶ τὴν γλυκομιλιὰ,
Καὶ τὴν καρδιὰ τὴν ἀνοιχτὴ καὶ τὰ γλυκὰ φιλιὰ
Καὶ τὸ γλυκὸ χαμόγελο ποῦ ἐδῶ μου ἔχει ἀπομείνει.

Κι' ἀπ' ἕστερα τραγοῦδα του σιγὰ σιγὰ κι' ἀγάλι
Τὰ περασμένα χρόνια μας, ποῦ ὀλόμικρο παιδί
Τὴν λατρεμένη ἀφίνοντας κι' αἰώνια σπουδὴ,
Στὰ γόνατά μου ξέγεργε τ' ὀλόγλυκο κεφάλι.

Νὰ σοῦ θυμίσω κάθε σου γλυκὸ, μοῦπε, τραγοῦδι,
Τὲς χειμωνιάτικες βραδνές, τὰ χᾶδια τὰ ζεστά,
Τὰ βράδνα τ' ἀνοιξιὰτικα, ποῦ σιὰ μισανοιχτὰ
Παράθνερα ἐρωτεύουσον μὲ μῦρα ἢ μὲ λουλοῦδι.